

„NOVA DOBA“

Izhaja vsako sredo pop
Rokopisi se pošiljajo
na uredništvo v
Gorici, via Pavia
st. 17

* *

Oglasi se računajo
po dogovoru.

Rokopisi se ne vračajo

Telef. N. 12

NOVA DOBA

(L'ERA NUOVA)

Naročila, oglasi in reklamacije je pošiljati izključno upravi „Nove Dobe“, v GORICI, Via CICONI N. 7.
Celoletna naroč. L. 12
Polletna „ 6
Četrletna „ 3

* *

Cena oglasom trgovcev-obrtnikov za vsak 1 mm. višine v širini 1 kolone L. 0.90; za osmrtnice, vabila itd. pa L. 0.60. Večkratni, inserati po dogovoru.

Trgovska politika - Politica commerciale

Tržaški narodnjaki so trgovci in tako ni čudno, da mi je ondotno bivanje materialno škodovalo ....
(Izidor Cankar — Obiski, str. 158, Anton Verovšek.)

Gori omenjene besede je položil znani slovenski pisatelj Izidor Cankar v usta prvemu slovenskemu gledališkemu igralcu Antonu Verovsku, ko mu je isti pripovedoval o svojem gostovanju v Trstu. »Nikamor nisem sel s takim veseljem kakor v Trst, toda nikjer tudi nisem bil tako globoko razočaran« pravi Verovšek se na drugem mestu.

Nam pa, ki poznamo tržaski in goriški ambijent od mladih nog, se nam Verovškova ogorčenost nad tržaskimi Slovenci ne zdi prav nič čudnega. Saj niso delali težkoč edino Verovsku, ampak jih delajo še danes vsemu slovenskemu narodu, ki biva v mejah italijanske države in ki se zaveda svojega italijanskega državljanstva in mora radi tega poslušati vedna prebacivanja o »izdajalstvu«. Mi smo citirali Cankarja le z ozirom na novo tržasko-goriško politiko, ki se je napotila po novih tirih do rešitve onih večnih vprašanj, v katerih je njihova vera neomajna. Te delikatne zadeve lipove politike, čujte ljudje božji, se rešijo potom

TRGOVSKE POLITIKE.

Ze več tednov sem govoriči tržaska »Edinost« o italijansko-jugoslovanski trgovski zbornici, koje ustanove se je tudi dejanski vdeležilo nekaj slovenskih tržaskih odvetnikov, ki so posegli pri ustanovni seji z besedo vmes. Tudi jugoslovanski časopisi so pobrali začevo kot interesanten dogodek in marljivo prepisovali tržasko članke, ker iz italijansko-jugoslovenske trgovske zbornice se baje porodé novi blagoslovi, ki rešijo potaplajoči čoln slovenskih liparjev. Nehoté smo se spomnili tudi francoskega reka, »La politique sont les affaires«, t. j. »politika je kšeft«. Kšefti sprjaznijo ljudi, ker jih prisilijo k občevanju in ker morajo rabiti trgovci najslajše vabe, obljube in hvalisanja, da spravijo svoj »kšeft« na varno. Naši tržaski in goriški lipovci, ki so se pokazali vedno za dobre bankirje in ker razpolagajo še danes z mnogoštevilnimi združnimi in drugimi hranilnicami, so zopet pokazali, da imajo večjo duševno sorodstvo za »kšefte« kakor pa za one ideale, o katerih neprenehoma pridigajo v svojih listih. Zaupanje v trgovino, evo Vam, konjsko nogo, ki kuka izza plašča narodnjaka, ki proliva solze za »teptane pravice«.

PA TRGOVSKA IDEOLOGIJA.

razodeva kako pomanjkljiva je duševna izobraženost naših omikancev, kako tesno je njih duševno obzorje, ako mislijo, da se dá spajati politika z mednarodnimi trgovskimi dogovori.

Ne bilo bi jim treba šole v Parizu in ne vem kje, da bi morali razumeti, da so bile pred vsem trgovske pogodbe prvi povod svetovnih vojev in vsakovrstnih diplomatskih zapetljajev, da leži v trgovstvu izrazit egoističen čut, ki ne pozna nobene kreposti in ne more vsled tega niti od daleko ocenjevati onega duševnega poleta, ki je potreben, da človeška duša-uvetljava svoje notranje vrednosti.

Da trgovina obstoja in mora obstojati, dokler je človek od človeka, dežela

od dežele, država od države odvisna tega ne bomo tajili, toda z mirno vestjo lahko trdimo, da je trgovska mentaliteta najmanj pripravna za nekako vzajemno »kompenetracijo«, o kateri sanjajo naši tržaski in goriški politiki. Baš, ker tega ne razumete,

MORATE PROPASTI

in z vami ves slovenski živelj, ki bo dirjal za vami, ker svojo politiko zidate na egoizem in ne na velikodušnosti. Kakor ste pripravljeni pokazati vsak hip svoj egoizem in ne poznate Kristusovih nauk, ki jih vedno »malomarno« imenujete, tako vas bo uničil egoizem, kojega ste se oklenili kot svojega spasitelja.

Radi tega ne morete razumeti, da ima lahko slovenski in italijanski narod v isti državi skupne cilje in da v vresničanju teh skupnih ciljev, ki gredo od vzpostavitve države do vzpostavitve najpopolnejše človeške individualitete, ki se mora osvoboditi tiranije mase, leži naš spas in bodočnost.

Kakova je vaša morala, so pokazale baš zadnje volitve, kjer ste se posluževali najpodlejšega duševnega nasilja, da ste zmogli ostati vsaj navidezno na pozvršju.

Politica commerciale

I patrioti triestini sono dei commercianti e perciò non è curioso che la dimora costì mi danneggiò materialmente ....
(Izidor Cankar. — Interviste, pag. 158, Antonio Verovšek.)

Le suddete parole le fece pronunciare il noto pubblicista sloveno Isidoro Cankar al primo attore teatrale sloveno Antonio Verovšek in una intervista, nella quale Verovšek racconta delle sue recite a Trieste.

»Mai«, disse pure fra altro, »mi sono recato in qualche luogo con maggior contentezza, ma neppure esiste luogo donde fossi partito più disilluso«.

A noi che conosciamo bene l'ambiente triestino e goriziano da piccolo in su l'indignazione di Verovšek contro gli Sloveni triestini non ci sembra affatto strana non avendo loro creato delle difficoltà unicamente a Verovšek, ma continuano a creare a tutto il popolo sloveno che risiede entro i confini dello Stato italiano ed è conscio della sua cittadinanza italiana, per la quale cosa deve sopportare il rimprovero del tradimento. Abbiamo citato Cankar soltanto con riguardo alla nuova politica triestino-goriziana, che si avviò verso nuovi orizzonti per trovare la soluzione di quei problemi eterni, nei quali essi conservano »la fede inconcussa«. I problemi delicati del ramoscello di tiglio, o fratelli, verranno risolti mediante

LA POLITICA COMMERCIALE.

E' già da alcune settimane che l'»Edinost« discute sulla camera di commercio italo-jugoslava, a cui seduta inaugurale presenziarono pure alcuni avvocati sloveni che avevano perfino interloquuto.

Anche i giornali jugoslavi ne fecero oggetto di massimo interesse copiando diligentemente gli articoli dell'»Edinost«, poichè secondo loro sono d'attendarsi nuovi benefici per salvare la barca del tiglio che sta per affondarsi. In-

volontariamente ci ricordammo del proverbio francese »La politique sont les affaires«, cioè: »la politica consiste dagli affari«. Affarismo puro, con una parola. Gli affari accomunano la gente e creano quell'ambiente ipocrita nel quale, per portare gli affari a buon punto, abbondano le dolci promesse e complimenti. I nostri eroi del tiglio di Trieste e Gorizia che hanno fatto sempre una buona figura di banchieri e disponendo ancora sempre di numerose Casse ed isti tuzioni bancarie, hanno nuovamente dimostrato di avere una maggiore affinità spirituale per gli affari che non per quegli ideali di cui non cessano a parlare nei loro giornali. Ma la fiducia nel commercio rivela la castità dei loro sentimenti nazionali che infine si riassumono in una

IDEOLOGIA COMMERCIALE

che rivela pure il grado dell'educazione spirituale dei nostri intellettuali e la ristrettezza mentale di coloro che ritengono possibile l'accoppiamento della politica nazionale coi problemi commerciali di incote internazionale.

Non sarebbe stato necessario di frequentare le scuole economiche di Parigi o chi sa quali per comprendere che il commercio è stato sempre la prima causa di guerre mondiali e di innumerevoli incidenti diplomatici, che nel commercio preomina cioè il puro senso egoistico che certamente non conosce certe virtù e che per conseguenza non è in grado di apprezzare nemmeno lontanamente quella serenità ed elevazione morale che si rende necessaria, affinché l'anima umana possa valorizzare le proprie virtù.

Che il commercio esista e debba esistere fino a tanto che l'uomo dipende dall'uomo, il paese dal paese e uno Stato dall'altro non lo neghiamo, con coscienza tranquilla possiamo però asserire che la mentalità commerciale si presta pochissimo per quella cosiddetta »mutua compenetrazione«, che sognano i nostri politicanti di Gorizia e Trieste.

Proprio, perchè non arrivate a comprendere ciò

DOVETE SOCCOMBERE

e con voi tutto quell'elemento sloveno che vi seguirà costruendo voi la propria politica sull'egoismo e non sulla generosità. Come siete sempre disposti di esibire il vostro egoismo e non conoscete la dottrina del Cristo che la citate sempre abusivamente, così perirete per questo vostro stesso egoismo che avete proclamato vostro redentore.

Gli è perciò che non potete comprendere la possibilità che tanto il popolo sloveno quanto quello italiano possano perseguire delle idealità comuni che vanno dalla restaurazione dello Stato fino al ristaurato dell'Uomo, la cui liberazione dal concetto schiacciante della Massa ha iniziato il fascismo. In ciò unicamente consiste la nostra salvezza ed il nostro avvenire.

Quale sia la vostra moralità, hanno rivelato proprio le ultime elezioni, in occasione delle quali si siete serviti delle più basse violenze morali, affinché possiate rimanere almeno apparentemente alla superficie.

Rimski Božič.

Naše ljudstvo je bilo dne 21. aprila svedok slavljem, ki so se vršila po raznih mestih in vasch, ne da bi jim kdo raztolmačil pomen teh slavnosti.

Da podamo našim čitateljem sliko tegi pristno rimskega slavlja — posnemamo govor, ki ga je držal prof. Masi, kot politični tajnik tržasko fašistovske zveze, na dan 21. aprila u dvorani Dante.

RIMSKI DUH.

»Rim«, je rekel, »združuje v sebi vse skušnje narodov, ki so mu bili v zgodovini starejši. Rimski božič so ustanovili naši pradedje in ga obhajali vsako stoletje enkrat. Ta praznik prihaja od legende o trojancu Eneja, ki je mesto razdrte Troje vzpostavil Rim in povzdignil častje boginje Venere; to bi se pilo baje zgodilo okolo leta 725 pred Kr. r. torej v dobi, ko je bilo mesto Troja do tal poruseno. V resnici pa, ako prekoračimo dobo rimskih konzulov, zadenemo na obhajanje tega praznika v dobi cesarja Avgusta, ko je imela praznik pomen slavlja rimskih očetov, ki so bili trdno prepričani, da je Kim poklican vladati vse druge narode. Rimska vlada je trajala nad 1500 let edino s pomočjo zavesti te visoke nauke na svetu; in to cesarstvo živi še živo v naših sreih.

Kako pa je mogel rimski narod skozi toliko let obvladati svet? Ni mogoče zapopasti tega značaja drugače kakor le primerjaje ga z drugimi narodi. Dobro je razjasniti tudi problem homerične dobe. Grki so mislili, da naravne sile, predstavljene po titanih, so bile kaotične sile, ki so jih znali brzdati le bogovi.

RIMSKA PRAVICA.

»Osoda določa človeku umreti — čemu torej nadejati si višjih nalog.« Tako so mislili Grki in so bili premagani po Rimljanih, ki so prekoračili fatalistični pojmi življenja in ki so pred vsemi Bogovi dali prednosti Boginji Rima, Domovine in države, o koji so imeli vedno najizrazitejši pojmi. Tako je postal liktorski sveženj mnogo stoletij pred Kristom simbol italste ujedinjenosti. Ta državna misel je imela svojo religiozno vsebino. Drugi narodi so si predstavljali bogove kot simbol neizprosni, za Rimljane pa je bila rimska boginja, sveto in misteriozno ime, ki je napolnjevalo njihovo dušo. Tako je prišlo do pojmovanja, da dobro ali slabo za Rimljane je pomenilo vedno le zmago ali poraz Rima. Rimska zmaga je bila vedno dokaz in nagrada kreposti; zvestobe in rimske volje. Kar ni bilo Rimu usluženo, če ni bilo slabo, je bilo vsaj odveč, ničvredno in barbarsko. To je heroičen pojmi življenja.

Rimljani niso ne prosili ne dovoljevali umiljenja; saj so si ga odrekli sami sebi. Neljubljeni, strahoviti, obsovrženi, neizprosni Rim je nadel vsemu svetu svojo voljo in njegov mir je triumfiral nad egoizmom in strastni človeka.

Izjava.*)

Z ozirom na dopis z Vrhpolja, objavljen v »Goriški Straži«, z dne 14. aprila t. l., izjavljam sledeče:

Podpisani se je res nahajal v spremstvu z g. dr. Delpina na dan volitev v Vrhpolju, to pa ne radi kakih groženj, ampak radi tega, da je pripomogel, da je pet naših somišljenikov izpolnilo svojo državljansko dolžnost, za katero jih je hotela slavna vrhpoljska komisija opohariti.

Dopisnika »Goriške Straže« pa imenujem tem potem, ako vztraja pri tem, da se je v Vrhpolju od naše strani zgodilo najmanjše nasilje ali sploh izrekla kaka grožnja napram komisiji ali napram predsedniku volilne komisije, čisto navadnega lopova. Rabim pri tem najmilejši izraz, ter ga pozivam, ako ima pogum, da se pod svoj lopovski dopis tudi podpiše.

Glede odpadništva pa izjavljam, da sem ponosen na to, da pripadam stranki, katera je dobila pri volitvah 5 milijonov glasov in šteje tudi med slovinci že 10 tisoč pristašev.

Vipava, dne 18. aprila 1924.

Uredništvo odgovarja le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Tiska »Narodna tiskarna«
Izdaja konsorcij »Nove Dobe«
Odgovorni urednik: Jožef Sokol

Delavnica električnih predmetov

Izvršuje električne
napeljave, vodovode,

ognjišča za gasitd. - V bogati zalogi veliko izbera električnih kuhinj in peči po kuhinjskih cenah. — Priporoča se

IV. MIZZON, Gorica Verdi št. 33
Istotam se sprejemajo naročila za ponikovanje in pobakrenje vsakovrstnih predmetov kakor kosi biciklov, šivalnih strojev itd. kar se izvršuje v lastni tovarni za ponikovanje.

RESTAVRANT „PRI BELEM ZAJCU“

GORICA, Via Monache

Shajališče okoličanov in meščanov

Toči prvovrstna pristna vipavska, briška vina in teran. Izborna domača
CENE ZMERNE kuhinja, CENE ZMERNE
Shramba za kolesa. H'ev. — Si li videl „Belega Zajca“ v Gorici? Oglej si ga! Videl boš, da vojna furija ga ni najmanj poškodovala.
Zato pa lastniku ponujajo precej tisočakov za „Belega Zajca“.

Restavrater J. MOLAR

VOJAKI - novinci!

Bliža se 23. april, ko boste vpoklicani v vojaško službo. Jako dobro vam bo došla

Priročna knjižica za slovenske vojake v Italiji,

iz katere se boste naučili zvrstne pravilne uporabe italijanščine, tudi povelja in imena vsega onega, ki boste rabili v svojem vsakdanjem življenju
Kuj žico dobite v NARODNI KNJIGARNI v GORICI - ulice CARDUCCI št. 7 ter pri založniku V Bandelju Gorica, Via T. Ciconi št. 7
Ne zamudite prilike! Kajti človek brez znanja jezika je mrtva stvar!

NOVO OSKRBNISTVO!**NOVO ŽIVLJENJE!**

Slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele naznanjam, da sem prevzel in oskrbujem staroznano Restavracijo

„PRI MARZINI - JU“

v GORICI, Corso Verdi št. 1 (nastproti semenišča)

Popolnoma na novo prenovljena gostilna nudi meščanom in deželanom najboljšo postrežbo s pristnimi briškimi, vipavskimi in kraškimi vini, z gorkimi in mrzlimi jedili, ki so dnevno sproti pripravljena.

Deželanom je udoben hlev z dvoriščem na razpolago.

Popotnikom se priporočajo snažne in zdrave spalne sobe za prenočevanje.

Postrežba točna in solidna!

Konkurenčne cene!

J. Čibej.

Velika trgovina z jestvinami in kolonijalnim blagom, vina in likerjev.

Na drobno!

Telefon. št. 6.

Na debelo!

JOSIP GALLEUSIG

v Št. Petru pri Gorici v lastni hiši.

Zaloga moke, otrobi, žita itd. Velika izbira na novo došlih najboljših vrste umetnih gnojil, kakor tudi vseh potrebščin za vinogradnike.

Cene vsega blaga brez konkurence!

Vsak naj se osebno prepriča v moji trgovini!

Anonimno Zadružniško Društvo Delovnega Sindikata Mense

I. Zadružniški Restavrant

Gorica - Piazza Vittoria št. 16 - Telefon št. 260

Popolnoma na novo prenovljen lokal — Zgornje dvorane za večerne zabave.

Posebno shajališče odličnih oseb iz mesta in dežele - Vrt s kegljiščem.

Ob četrtek in sobotah ob 20.30 uri večerni koncerti.

Prvovrstna kuhinja!

Izborna domača vina

Jedila in pijače absolutno po konkurenčnih cenah! Poskusite! Se boste prepričali!

Hranilnica v Vidmu (Cassa di Risparmio di Udine).

Zavod je bil ustanovljen leta 1876.

Hranilnično premoženje znaša **8.699,838.88 L.** Zavod je do 31 decembra 1923 izdal v dobrodne namene 3.384,263 22 L

Garancijske ulege znašajo **109.402,611.84 L.**

Podružnica v Gorici.

Začasni sedež ima na Corso Vitt. Emanuele III. št. 19 v pritličju (pod Hipotečnim zavodom).

OPERACIJE:

Hranilne vloge: prinašalcu knjižice ali na ime ter potom tekočega računa s čekom obrestuje po 3%. **Posojila:** na vknjižbo z amortizacijo (do 30 let) daje po 6%.

Agrarna posojila: kmetom in agrarskim vdruženjem (na menice) po 5% ter naslednjim kategorijam: 1. za obnovitev in obdelovanje zemljišča; 2. za nakup semen, gnojil, žvepla, vitrijola itd.; 3. za razdelanje zemljišča (vinogradov, sadovnjakov, mrv itd.) za prenovljenje zemljišč (pašnikov v vinograde itd.); za izboljšanje zemljišč (pripravo za namakanje, osušenje itd.) (Posojila 1. kategorije se izvršujejo največ za eno leto; ona 2. kategorije za pet let; vsa ta posojila se dajajo na menice brez vknjižbe, ki se redno obnavljajo s pravočasnim naznanilom.)

Navadna posojila: za zgradbo, popravo in dozidavo mestnih in podeželnih poslopij; za subvencijo male obrti in trgovine itd. po 6% do 6 1/2%.

Nakup beneških obligacij na vojno odškodnino po najvišjih dnevnikih cenah.

Predujml (zastava) na Beneške obligacije vojne odškodnine se daje do 60% nominalne vrednosti. Vojni oškodovanec kot imetnik obligacij in jih lahko dvigne kadar hoče proti povrnitvi izdanega mu zastavnega posojila (60%). Izvršuje se vse druge operacije, ki jih dovoljuje statut.